

Z historie výpočetní techniky na MU.

Úvod

Miroslav Bartošek, ÚVT MU

V rámci letošního ročníkového seriálu chceme přiblížit čtenářům Zpravodaje ÚVT historii počítačů a výpočetní techniky na univerzitě. V každém čísle přineseme osobní vzpomínku některého z přímých účastníků – systémových programátorů – na počítače, které představovaly ve své době milníky v zavádění a využívání výpočetní techniky na naší škole.

Zatímco v tištěné verzi zpravodaje budou prezentovány většinou jen texty, v on-line verzi (<http://www.ics.muni.cz/zpravodaj/>) najdou zájemci i bohatší obrazovou dokumentaci k popisovaným počítačům.

První počítače na univerzitě byly v provozu od roku 1968 ve *Vědecko-metodickém středisku pro výpočetní techniku* při Katedře matematických strojů, na oboru matematika Přírodovědecké fakulty. Od roku 1979 převzal starost o zajišťování a provoz centrální výpočetní a komunikační technologie univerzity *Ústav výpočetní techniky*. Články seriálu pokryjí časově období let 1968 – 1994; tedy dobu od instalace prvního počítače na univerzitě až po okamžik, kdy končí éra velkých sálových počítačů a vlády se definitivně ujímají stroje vycházející z technologií osobních počítačů. Jde o čtvrtstoletí, v němž počítače představovaly fascinující zařízení dostupná jen hrstkám „zasvěcených“; čtvrtstoletí kdy počítače ještě zdaleka nebyly oním všedním a běžným nástrojem dostupným každému z nás.

Přehled důležitých milníků v historii výpočetní techniky na univerzitě je uveden v tabulce na následující straně.

V dnešním čísle zavzpomínáme na vůbec první skutečný počítač na univerzitě – počítač MSP 2A. V příštím čísle se pak budeme věnovat „vlajkovým lodím“ výpočetní techniky minulého století – sálovým počítačům. Poté dojde na minipočítače, mikropočítače a nakonec i na první superpočítač na MU. □

1967	AP-4	analogový počítač (ČSSR);
1968	MSP 2A	malý samočinný počítač (ČSSR), první číslicový počítač na MU;
1979	EC-1033	sálový počítač (SSSR, kompatibilní s IBM 360), dávkové zpracování - ekonomické agendy, výuka;
1980	PDP-11/34	16-bitový minipočítač (USA), interaktivní přístup - výuka, výzkum;
1981	Consul	disketová pracoviště (Zbrojovka Brno), pořizování dat na floppy-disky;
1981	SAPI-1	8-bitový mikropočítač (ČSSR), řízení laboratorních zařízení a experimentů;
1986	PC10	první počítač třídy PC na UJEP (Commodore);
1987	PC TNS	slušovické počítače třídy PC;
1989	EC-1027	sálový počítač (ČSSR, kompatibilní s IBM 370), nahradil počítač EC-1033, ekonomické agendy;
1990	HDS 6660	sálový počítač (Hitachi, Japonsko, IBM 370), uzel počítačové sítě EARN/Bitnet;
1992	Internet	MU připojena do Internetu;
1994	SGI Power Challenge L	první superpočítač na MU;
1995	Sun SPARC Server 1000	na univerzitě ukončen provoz sálových počítačů, začíná éra malých výkonných Unixových serverů.

Tabulka 1: Důležité milníky v historii výpočetní techniky na MU